

KONWENCJA

o prawie właściwym dla wypadków drogowych,

sporządzona w Hadze dnia 4 maja 1971 r.

(Dz. U. z dnia 15 kwietnia 2003 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 4 maja 1971 r. została sporządzona w Hadze Konwencja o prawie właściwym dla wypadków drogowych, w następującym brzmieniu:

Przekład

KONWENCJA

o prawie właściwym dla wypadków drogowych, sporządzona 4 maja 1971 r.

Państwa-Sygnatariusze niniejszej konwencji,

pragnąc ustanowić wspólne przepisy o prawie właściwym dla pozaumownej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z wypadków drogowych,

postanowiły w tym celu zawrzeć konwencję i uzgodniły następujące postanowienia:

Artykuł 1

Niniejsza konwencja określa prawo właściwe dla pozaumownej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z wypadków drogowych, niezależnie od rodzaju postępowania, w którym dochodzi się tej odpowiedzialności.

W rozumieniu niniejszej konwencji za wypadek drogowy uważa się wypadek, w którym uczestniczy jeden lub kilka pojazdów z napędem silnikowym lub bez napędu, wiążący się z ruchem na drodze publicznej, na terenie ogólnodostępnym lub na terenie prywatnym dostępnym dla niektórych osób.

Artykuł 2

Niniejszej konwencji nie stosuje się do:

- 1) odpowiedzialności producentów, sprzedawców i naprawiających pojazdy;
- 2) odpowiedzialności właściciela lub innej osoby odpowiedzialnej za utrzymanie drogi otwartej dla ruchu lub za bezpieczeństwo jej użytkowników;
- 3) odpowiedzialności za cudze czyny, z wyjątkiem odpowiedzialności właściciela lub posiadacza pojazdu;
- 4) roszczeń regresowych pomiędzy osobami ponoszącymi odpowiedzialność;
- 5) roszczeń regresowych i subrogacji towarzystw ubezpieczeniowych;
- 6) roszczeń oraz roszczeń regresowych instytucji ubezpieczeń społecznych lub roszczeń przeciwko takim instytucjom; takich roszczeń innych podobnych instytucji i publicznych samochodowych

funduszy gwarancyjnych oraz zwolnienia od odpowiedzialności przewidzianego przez prawo, któremu podlegają te instytucje.

Artykuł 3

Prawem właściwym jest prawo wewnętrzne państwa, w którym nastąpił wypadek.

Artykuł 4

Z zastrzeżeniem artykułu 5 przyjmuje się następujące wyjątki od postanowień artykułu 3:

- a) jeżeli w wypadku uczestniczy tylko jeden pojazd, który jest zarejestrowany w państwie innym niż to, w którym nastąpił wypadek, do odpowiedzialności stosuje się prawo wewnętrzne państwa rejestracji:
  - wobec kierowcy, posiadacza, właściciela i innej osoby mającej prawo do pojazdu, niezależnie od jej miejsca stałego pobytu,
  - wobec ofiary będącej pasażerem, jeżeli jej miejscem stałego pobytu jest państwo inne niż to, w którym nastąpił wypadek,
  - wobec ofiary znajdującej się poza pojazdem na miejscu wypadku, jeżeli miała miejsce stałego pobytu w państwie rejestracji.Jeżeli jest wiele ofiar, określa się prawo właściwe oddzielnie dla każdej z nich.
- b) jeżeli w wypadku uczestniczy wiele pojazdów, postanowienia litery a) stosuje się tylko wówczas, gdy wszystkie pojazdy są zarejestrowane w tym samym państwie.
- c) jeżeli w wypadku uczestniczy wiele osób znajdujących się poza pojazdem lub pojazdami na miejscu wypadku i mogą być one odpowiedzialne, postanowienia liter a) oraz b) stosuje się tylko wówczas, gdy wszystkie te osoby mają miejsca stałego pobytu w państwie rejestracji; to samo stosuje się, jeżeli osoby te są również ofiarami wypadku.

Artykuł 5

Prawu właściwemu na podstawie artykułów 3 oraz 4 dla odpowiedzialności wobec pasażera będącego ofiarą podlega odpowiedzialność za uszkodzenie rzeczy przewożonych w pojeździe, należących do pasażera lub powierzonych pasażerowi.

Prawu właściwemu na podstawie artykułów 3 oraz 4 dla odpowiedzialności wobec właściciela pojazdu podlega odpowiedzialność za uszkodzenie rzeczy przewożonych w pojeździe, innych niż rzeczy wymienione w ustępie poprzedzającym.

Odpowiedzialność za uszkodzenie rzeczy znajdujących się poza pojazdem lub pojazdami podlega prawu wewnętrznemu państwa, w którym nastąpił wypadek. Jednakże odpowiedzialność za uszkodzenie rzeczy osobistego użytku ofiary znajdującej się poza pojazdem lub pojazdami podlega prawu wewnętrznemu państwa rejestracji, jeżeli prawo do byłoby właściwe do odpowiedzialności wobec ofiary zgodnie z artykułem 4.

Artykuł 6

Odnośnie do pojazdów niezarejestrowanych lub zarejestrowanych w kilku państwach prawo wewnętrzne państwa, w którym pojazdy te stale stacjonują, zastępuje prawo państwa rejestracji. To samo stosuje się, jeżeli ani właściciel, ani posiadacz, ani kierowca pojazdu nie mają w czasie wypadku miejsca stałego pobytu w państwie rejestracji.

Artykuł 7

Niezależnie od prawa właściwego przy określaniu odpowiedzialności bierze się pod uwagę przepisy o bezpieczeństwie ruchu na drogach obowiązujące w miejscu i czasie wypadku.

Artykuł 8

Prawo właściwe określa w szczególności:

- 1) przesłanki i zakres odpowiedzialności;
- 2) podstawy zwolnienia od odpowiedzialności, ograniczenie odpowiedzialności oraz podział odpowiedzialności;
- 3) istnienie oraz rodzaj obrażeń ciała lub szkody, za które należy się odszkodowanie;
- 4) rodzaj oraz zakres szkód;
- 5) cesję i dziedziczenie prawa do odszkodowania;
- 6) osoby poszkodowane i uprawnione do odszkodowania;
- 7) odpowiedzialność przełożonego za czyny podwładnego oraz pracodawcy za czyny pracownika;
- 8) przedawnienie i prekluzję, łącznie z zasadami dotyczącymi początku biegu przedawnienia lub prekluzji, oraz przerwy lub zawieszenia biegu.

Artykuł 9

Osoby, które doznały obrażeń ciała lub szkody, mają prawo do wystąpienia z roszczeniem bezpośrednio do ubezpieczyciela osoby odpowiedzialnej, jeżeli takie uprawnienie przyznaje im prawo właściwe na podstawie artykułów 3, 4 lub 5.

Jeżeli prawo państwa rejestracji właściwe na podstawie artykułów 4 lub 5 nie przewiduje takiego uprawnienia, można z niego korzystać, jeżeli jest przewidziane przez prawo wewnętrzne państwa, w którym nastąpił wypadek.

Jeżeli żadne z tych praw nie przewiduje takiego uprawnienia, można z niego korzystać, jeżeli jest przewidziane przez prawo, któremu podlega umowa ubezpieczenia.

Artykuł 10

Stosowania jakiegokolwiek prawa właściwego na podstawie niniejszej konwencji można odmówić tylko wówczas, gdy jest ono oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym.

Artykuł 11

Artykuły od 1 do 10 niniejszej konwencji stosuje się niezależnie od jakiegokolwiek warunku wzajemności. Konwencję stosuje się nawet wówczas, gdy prawo właściwe nie jest prawem Umawiającego się Państwa.

Artykuł 12

Każdą jednostkę terytorialną stanowiącą część państwa niemającego jednolitego systemu prawnego uważa się za państwo przy stosowaniu artykułów od 2 do 11, jeżeli ma swój własny system prawny pozaumownej odpowiedzialności za wypadki drogowe.

Artykuł 13

Państwo niemające jednolitego systemu prawnego nie jest zobowiązane do stosowania niniejszej konwencji do wypadków, które nastąpiły w tym państwie, dotyczących jedynie pojazdów zarejestrowanych w jednostkach terytorialnych tego państwa.

Artykuł 14

Państwo niemające jednolitego systemu prawnego może w czasie podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia oświadczyć, że niniejszą konwencję stosuje się do wszystkich jego systemów prawnych, tylko do jednego lub kilku z nich, oraz może zmienić swe oświadczenie w każdym czasie później przez złożenie nowego.

Oświadczenia powyższe będą przekazywane Ministerstwu Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów z wyraźnym wskazaniem systemów prawnych, do których konwencja ma zastosowanie.

Artykuł 15

Niniejszej konwencji nie przysługuje pierwszeństwo przed innymi konwencjami dotyczącymi specjalnych dziedzin, których Umawiające się Państwa są lub staną się stronami zawierającymi postanowienia dotyczące cywilnej pozaumownej odpowiedzialności za wypadki drogowe.

Artykuł 16

Niniejsza konwencja jest otwarta do podpisu dla państw reprezentowanych na Jedenastej Sesji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

Podlega ona ratyfikacji, a dokumenty ratyfikacyjne składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów.

Artykuł 17

Niniejsza konwencja wchodzi w życie sześćdziesiątego dnia po złożeniu trzeciego dokumentu ratyfikacyjnego przewidzianego w ustępie drugim artykułu 16.

Konwencja wchodzi w życie dla każdego Państwa-Sygnatariusza, które ją następnie ratyfikuje, sześćdziesiątego dnia po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacyjnego.

Artykuł 18

Państwo niereprezentowane na Jedenastej Sesji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego, które jest członkiem tej Konferencji, Organizacji Narodów Zjednoczonych lub wyspecjalizowanej agencji tej Organizacji lub jest stroną Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, może przystąpić do niniejszej konwencji po jej wejściu w życie zgodnie z ustępem pierwszym artykułu 17.

Dokument przystąpienia składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów.

Konwencja wejdzie w życie w stosunku do państwa przystępującego do niej sześćdziesiątego dnia po złożeniu przez nie dokumentu przystąpienia.

Przystąpienie staje się skuteczne tylko w stosunkach między państwem przystępującym a tymi Umawiającymi się Państwami, które złożą oświadczenie o przyjęciu przystąpienia.

Oświadczenie takie składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów, które przekaże jego uwierzytelniony odpis każdemu Umawiającemu się Państwu drogą dyplomatyczną.

Konwencja wchodzi w życie pomiędzy państwem przystępującym a państwem, które złożyło oświadczenie, sześćdziesiątego dnia po złożeniu oświadczenia o przyjęciu.

Artykuł 19

Państwo może w czasie podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia oświadczyć, że niniejszą konwencję stosuje się do wszystkich terytoriów, które reprezentuje w stosunkach międzynarodowych, lub do jednego albo kilku z tych terytoriów. Oświadczenie takie staje się skuteczne od chwili wejścia w życie konwencji w stosunku do tego państwa.

W późniejszym czasie o takim rozszerzeniu zakresu stosowania konwencji zawiadamia się Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów.

Konwencja wchodzi w życie dla terytoriów wymienionych w oświadczeniu o rozszerzeniu zakresu stosowania sześćdziesiątego dnia po zawiadomieniu określonym w ustępie poprzedzającym.

Artykuł 20

Niniejsza konwencja będzie obowiązywała przez pięć lat od daty jej wejścia w życie zgodnie z ustępem pierwszym artykułu 17, również dla państw, które później ją ratyfikowały lub do niej przystąpiły.

W braku wypowiedzenia konwencja ulega milcząco przedłużeniu na kolejne pięć lat.

O wypowiedzeniu zawiadamia się Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów co najmniej na sześć miesięcy przed upływem okresu pięcioletniego.

Wypowiedzenie może ograniczać się do niektórych terytoriów, do których konwencja ma zastosowanie.

Wypowiedzenie staje się skuteczne tylko w stosunku do państwa, które je złożyło. Konwencja pozostaje w mocy w stosunku do innych Umawiających się Państw.

Artykuł 21

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów powiadomi państwa, o których mowa w artykule 16, oraz państwa, które przystąpiły do konwencji zgodnie z artykułem 18, o:

- a) podpisaniach i ratyfikacjach, o których mowa w artykule 16,
- b) dniu wejścia w życie niniejszej konwencji zgodnie z ustępem pierwszym artykułu 17,
- c) przystąpieniach, o których mowa w artykule 18, i dniu, w którym stają się one skuteczne,
- d) oświadczeniach, o których mowa w artykułach 14 i 19,
- e) wypowiedzeniach, o których mowa w ustępie trzecim artykułu 20.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia 4 maja 1971 r. w jednym egzemplarzu w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, który składa się w archiwach Rządu Królestwa Niderlandów i którego uwierzytelnioną kopię przesyła się drogą dyplomatyczną każdemu państwu reprezentowanemu na Jedenastej Sesji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 31 grudnia 2001 r.